

El que l'ull veu

Un diccionari amb 705 dites i refranys sobre l'ull, amb explicacions i altres curiositats

DAVID PALOMA dpaloma@presencia.cat

Fa quinze anys que Víctor Pàmies va creixent com a paremiòleg, és a dir, com a estudiós de dites i refranys. Els lectors el poden trobar a la xarxa amb facilitat i potser recordaran una iniciativa seva, recent i prou interessant: el *Top ten de refranys catalans*. El diccionari de dites sobre l'ull, que ell mateix s'autopublica, parteix d'una idea innovadora: el micromecenatge bibliogràfic. Pàmies ha trobat més de 200 persones que li han subvencionat l'obra abans d'editar-la i de distribuir-la. El projecte ha funcionat i el resultat científic, que *a priori* podria semblar dubtós per la manca de criteri editorial, és digníssim. Són 705 refranys, locucions, frases fetes... tots numerats i relacionats amb el mot *ull* (el diccionari normatiu en recull només una setantena), que segueixen una estructura clara: definició, sinonímia, equivalència en castellà i notes diverses, que inclou tant informació del lloc on es fa servir la dita com, sobretot, equivalències en altres llengües (hi sovinteja el francès), variants formals o comentaris de les fonts. Així, es descobreixen proverbis ben antics en català i fins i tot alguna rondalla popular que il·lustra la dita. Diu Joan Puigmalet, autor del prefaci, que els refranys «recullen ciència, història, ensenyaments i doctrina». Potser per això la consulta d'aquesta obra és molt amena: «Aigua fresca fa bon ull», «El que l'ull veu el cor creu», etcètera. L'obra conté també un índex de termes en castellà, que facilita una altra via de consulta. Hi trobo a faltar, però, algun índex analític que permeti trobar les entrades amb més facilitat, tenint en compte l'alternança de formes verbals («Portar quatre ulls», «Dur quatre ulls») o l'absència d'infinitiu («Tenir els ulls secs» en comparació amb «Ulls secs»).

«AMB CARA I ULLS. DICIONARI DE DITES I REFRANYS SOBRE L'ULL»

Autor: VÍCTOR PÀMIES
Editorial: V. PÀMIES
Pàgines: 144
Preu: 20 €

El primer llibre en català finançat a través d'una plataforma de micromecenatge.

Algún llibre més?

Novel·la de pare i fill, «Parides del meu pare» de Justin Halpern ha estat un èxit al Twitter

XAVIER CORTADELLAS xcortadellas@presencia.cat

Trobaran Justin Halpern al Twitter@shitmydadsays, que és com es diu en anglès *Parides del meu pare*. Hi ha la possibilitat que els fills no reneguin gaire si tenen pares com el de Justin. Ja ho fan per ells. El pare es diu Sam i li agrada dir especialment la paraula *merda* i totes les d'aquest camp semàntic. Però no sempre que pot, sinó quasi sempre que parla. Recorden el Josep Pla rondinaire i lúcid i vell que Josep Valls va escoltar al Motel Empordà de Figueres? Doncs això, però amb menys camps temàtics perquè aquest llibre se centra a recordar alguns moments estel·lars –diquem-ne així– de la relació de Sam Halpern amb el seu fill Justin, quan tenia entre sis i vint-i-vuit anys. El dia que va atrapar Justin veient una pel·lícula pornogràfica, el dia que es va discutir amb el *profe* de matemàtiques d'ell, el dia que va entrenar el seu equip de beisbol, el dia que Justin va tornar a casa separat... Al final de cada capítol, hi ha unes piulades –140 caràcters com a màxim– de diferents temes. Són frases de Sam que Justin, el seu fill, ha penjat. No m'acaben de convèncer, però han tingut cap a dos milions de seguidors. Justin considera que les reflexions del seu pare són filosòfiques. És una manera de dir-ho, això ja es veu. A la contraportada comparen Sam amb Sèneca, amb Aristòtil i amb Churchill. Qualsevol nom va bé, això també es veu. Però aquest llibre es llegeix amb facilitat, el lector riu i, si té pressa, en pot fer prou llegint els títols de cada capítol per trobar un model de relacions paternofiliales. A totes les sentències de Sam hi ha, però, també un rerefons humanitari molt clar. Això sol fa que valgui la pena fer un cop d'ull a *Parides*. En el fons, literatura didàctica en temps de Twitter. Algún llibre més?

«PARIDES DEL MEU PARE»

Autor: JUSTIN HALPERN
Traducció: ERNEST RIERA
Editorial: LA MAGRANA
Pàgines: 175
Preu: 14 €

El retrat càotic, còmic i ben real de la relació entre un pare i un fill en ple segle XXI.

NOVETATS

«PERE II EL GRAN, REI DE LA MEDITERRÀNIA»

Autors: RAMON SAROBE / JOAN CARLES MORENO
Editorial: PÒRTIC
Pàgines: 96 / Preu: 14,90 €

El rei Pere II, anomenat el Gran, va ser cridat a ser un gran sobirà des de la seva concepció, destinat a superar els triomfs del seu pare: Jaume I, el conqueridor de Mallorca i València. La diligència militar i la voluntat de ferro d'aquest monarca el van conduir als triomfs que el convertirien en rei de la Mediterrània.

«LA SENYORA CRADDOCK»

Autor: W.S. MAUGHAN
Traducció: LAURA BAENA
Editorial: EDICIONS DE 1984
Pàgines: 334 / Preu: 18 €

Poc abans d'arribar a la majoria d'edat, Bertha Ley anuncia que pensa casar-se amb Edward Craddock, l'atractiu i corpulent llogater de la granja de Bewlie, una de les propietats que el seu pare li va deixar en morir. Se n'ha enamorat apassionadament i, malgrat l'oposició dels qui l'envolten, decideix llançar-se als seus braços per fugir de la monotonia.

«ELS TURONS DEL TIGRE»

Autora: SARITA MANDANNA
Traducció: FERRAN RÀFOLS
Editorial: EMPÚRIES
Pàgines: 528 / Preu: 18 €

L'Índia, 1878. La Devi és una nena intel·ligent i especial, d'esperit rebel, que de ben petita esdevé inseparable d'en Devanna, un noi tímid i seriós, la mare del qual ha mort en circumstàncies tràgiques. Els seus destins semblen inevitablement lligats, però les coses canvien quan la Devi coneix en Machu, un noi jove i fort que ha matat un tigre i és considerat un heroi.